

USTAWA
z dnia 27 lipca 2001 r.

o Krajowej Radzie Sądownictwa

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1082, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 169, poz. 1410, Nr 249, poz. 2104, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 73, poz. 484, Nr 136, poz. 959, Nr 227, poz. 1680, z 2008 r. Nr 72, poz. 427, Nr 96, poz. 621, z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 26, poz. 157, Nr 54, poz. 440.

Art. 1.

1. Krajowa Rada Sądownictwa, zwana dalej „Radą”, realizuje cele określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Siedzibą Rady jest Warszawa.

Art. 2.

1. Rada wykonuje zadania określone w ustawach, a w szczególności:
 - 1) podejmuje uchwały w sprawach wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej aktów normatywnych w zakresie dotyczącym niezależności sądów i niezawisłości sędziów,
 - 2) rozpatruje i ocenia kandydatury do pełnienia urzędu sędziowskiego na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz na stanowiska sędziowskie w sądach powszechnych, wojewódzkich sądach administracyjnych i w sądach wojskowych,
 - 3) przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o powołanie sędziów w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, sądach powszechnych, wojewódzkich sądach administracyjnych i sądach wojskowych,
 - 4) rozpatruje wnioski o przeniesienie sędziego w stan spoczynku,
 - 5) rozpatruje wystąpienia sędziów w stanie spoczynku o powrót na stanowisko sędziowskie,
 - 6) wybiera rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych,
 - 7) wyraża opinie w sprawie powołania i odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu powszechnego albo sądu wojskowego,
 - 8) uchwała zbiór zasad etyki zawodowej sędziów i czuwa nad ich przestrzeganiem.
2. Rada ponadto:

- 1) wypowiada się o stanie kadry sędziowskiej,
 - 2) *ustala kryteria oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie, przeprowadzanej przez prezesów sądów okręgowych i apelacyjnych,*
pkt 2 niezgodny z Konstytucją - wyrok TK (Dz.U. z 2007 r. Nr 227, poz. 1680)
 - 3) opiniuje projekty aktów prawnych w sprawach wynagrodzeń sędziowskich oraz przedstawia wnioski w tym zakresie,
 - 4) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów,
 - 5) opiniuje programy szkolenia na aplikacji ogólnej i sędziowskiej, zakres i sposób przeprowadzania egzaminów sędziowskich,
 - 6) (uchylony),
 - 7) wyraża stanowisko w sprawach dotyczących sądów i sędziów, wniesionych pod obrady Rady przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz inne organy władzy publicznej i organy samorządu sędziowskiego,
 - 8) czuwa nad przestrzeganiem zasad etyki zawodowej i w przypadku uzyskania wiarygodnej informacji o przewinieniu służbowym, w tym o oczywistej i rażącej obrazie przepisów prawa i uchybieniu godności urzędu, występuje z żądaniem podjęcia czynności dyscyplinarnych wobec sędziego,
 - 9) opiniuje kandydatów na Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury,
 - 10) wskazuje 3 członków Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.
3. Rada przedstawia Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż do 31 maja roku następnego, informację z rocznej działalności Rady oraz postulaty co do aktualnych problemów i potrzeb wymiaru sprawiedliwości. Nad informacją w Sejmie i Senacie nie przeprowadza się głosowania.

[Art. 2a.

1. *Do zadań Rady należy także inspirowanie i wspieranie działań mających na celu ujednoczenie wykładni prawa w orzecznictwie sądów.*
2. *Informację o podejmowanych działaniach na rzecz ujednoczenia wykładni prawa w orzecznictwie sądów, Rada zamieszcza w informacji, o której mowa w art. 2 ust. 3.]*

Art. 2a niezgodny z Konstytucją - wyrok TK (Dz.U. z 2008 r. Nr 72, poz. 427).

Art. 2b. (uchylony).

Art. 3.

1. Rada może zarządzić przeprowadzenie:
 - 1) wizytacji sądu albo jego jednostki organizacyjnej,
 - 2) lustracji działalności sądu w określonym zakresie,

- 3) lustracji pracy sędziego, którego indywidualna sprawa podlega rozpatrzeniu przez Radę.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.
3. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być przeprowadzane przez członków Rady lub przez sędziów delegowanych do Biura Rady na podstawie odrębnych przepisów.
4. Przeprowadzenie czynności, o których mowa w ust. 1, Rada może zarządzić z urzędu lub na wniosek Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 4.

1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego i Minister Sprawiedliwości są członkami Rady przez okres pełnienia tych funkcji.
2. W przypadku niemożności uczestnictwa w posiedzeniu plenarnym Rady osoby lub osób, o których mowa w ust. 1, na posiedzeniu plenarnym może być obecny upoważniony przedstawiciel Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego albo Ministra Sprawiedliwości. *[Przedstawiciel może wyrażać stanowisko w każdej sprawie,]* jednakże bez prawa głosu.

Ust. 2 w części obejmującej zaznaczone wyrazy niezgodny z Konstytucją - wyrok TK (Dz.U. z 2008 r. Nr 72, poz. 427).

Art. 5.

1. Osoba powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pełni swoje funkcje w Radzie bez oznaczania okresu kadencji i może być odwołana w każdym czasie.
2. Mandat osoby powołanej przez Prezydenta wygasa najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu kadencji Prezydenta.

Art. 6.

1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wybiera spośród posłów czterech członków Rady na okres swojej kadencji.
2. Senat Rzeczypospolitej Polskiej wybiera spośród senatorów dwóch członków Rady na okres swojej kadencji.
3. Kadencja członków Rady wybranych przez Sejm i Senat upływa najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu kadencji Sejmu i Senatu.

Art. 6a.

Sędzia może pełnić funkcję wybieranego członka Rady tylko dwie kadencje.

Art. 7.

1. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wybiera spośród sędziów tego Sądu dwóch członków Rady na okres kadencji.
2. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego wspólnie z przedstawicielami zgromadzeń ogólnych wojewódzkich sądów administracyjnych wybiera spośród sędziów sądów administracyjnych dwóch członków Rady na okres kadencji.
3. Zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów apelacji wybiera spośród sędziów sądów apelacyjnych dwóch członków Rady na okres kadencji.
4. Zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów okręgów wybiera spośród swego grona ośmiu członków Rady na okres kadencji.
5. Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych wybiera spośród swego grona jednego członka Rady na okres kadencji.

Art. 8.

1. Zgromadzenia ogólne sędziów apelacji wybierają przedstawiciele zgromadzeń ogólnych sędziów apelacji wyłącznie spośród sędziów sądów apelacyjnych, w liczbie jednej piątej liczby tych sędziów.
2. Zgromadzenia ogólne sędziów okręgu wybierają przedstawiciele zgromadzeń ogólnych sędziów okręgów spośród swych członków w liczbie jednej pięćdziesiątej liczby sędziów okręgu.
3. Wybory przedstawicieli zgromadzeń ogólnych przeprowadza się najpóźniej na jeden miesiąc przed upływem kadencji członków Rady, wybieranych spośród sędziów sądów powszechnych. Przedstawiciele wybierani są na okres czterech lat.
4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Przewodniczącym Rady zwołuje zebranie przedstawicieli w celu wyboru członków Rady. Przewodniczący Rady zwołuje zebranie przedstawicieli raz na dwa lata, a także na żądanie jednej trzeciej liczby przedstawicieli albo na wniosek Rady.
5. Zebrania przedstawicieli dokonują oceny działalności wybranych przez nich członków Rady, zgłaszają Radzie postulaty dotyczące jej działalności i podejmują uchwały dotyczące problemów w działalności sądów powszechnych.
6. Zebraniu przedstawicieli przewodniczy najstarszy wiekiem sędzia. Zebrania obradują zgodnie z uchwalanymi przez nie regulaminami.

Art. 9.

Sejm i Senat oraz organy samorządu sędziowskiego wybierają członków Rady, w razie upływu ich kadencji oraz w razie wygaśnięcia mandatu członka Rady pochodzącego z ich wyboru. Wybór powinien być dokonany w ciągu dwóch miesięcy od wygaśnięcia mandatu.

Art. 10.

1. Mandat wybieranego członka Rady wygasa przed upływem czteroletniej kadencji w razie:
 - 1) śmierci,
 - 2) zrzeczenia się mandatu,
 - 2a) złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu,
 - 3) odwołania przez organ, który dokonał wyboru,
 - 4) zgłoszenia jego kandydatury na inne stanowisko sędziowskie,
 - 5) wygaśnięcia mandatu posła albo senatora,
 - 6) wygaśnięcia albo rozwiązania stosunku służbowego sędziego,
 - 7) przejścia lub przeniesienia sędziego w stan spoczynku.
2. Mandat członków Rady będących posłami albo senatorami w razie upływu kadencji Sejmu i Senatu, wygasa wraz z wyborem członków Rady wybranych przez Sejm i Senat następnej kadencji.
3. Zrzeczenie się mandatu w Radzie jest skuteczne z chwilą powiadomienia o tym na piśmie Przewodniczącego Rady.

Art. 11.

1. Rada powołuje i odwołuje ze swego grona członków Prezydium Rady: przewodniczącego, dwóch wiceprzewodniczących i trzech członków. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady nie mogą sprawować swoich funkcji dłużej niż dwie kadencje.
2. Przewodniczący reprezentuje Radę.
3. Prezydium Rady kieruje pracami Rady.

Art. 12.

1. Rada obraduje na posiedzeniach plenarnych.
2. Posiedzenia plenarne Rady zwołuje Przewodniczący Rady w miarę potrzeb, co najmniej raz na dwa miesiące. Ponadto posiedzenia plenarne Rady zwołuje się na wniosek co najmniej jednej trzeciej jej członków oraz na wniosek Ministra Sprawiedliwości.
3. Do ważności uchwał Rady potrzebna jest obecność co najmniej połowy jej składu.
4. Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów [*w głosowaniu jawnym*].
- Ust. 4 w części obejmującej zaznaczone wyrazy niezgodny z Konstytucją - wyrok TK (Dz.U. z 2008 r. Nr 72, poz. 427).
5. W postępowaniu przed Radą nie stosuje się Kodeksu postępowania administracyjnego.

6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb działania Rady i postępowania przed Radą, mając na względzie potrzebę zapewnienia efektywnego i sprawnego wykonywania przez Radę zadań przewidzianych w ustawach.

Art. 13.

1. W sprawach indywidualnych, w których przysługuje odwołanie, uchwały Rady wymagają uzasadnienia i doręczenia zainteresowanemu. Uzasadnienia i doręczenia zainteresowanemu wymagają także uchwały dotyczące kandydatury, która nie uzyskała oceny uzasadniającej objęcie wnioskiem do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W pozostałych przypadkach uchwały uzasadnia się na wniosek członka Rady, złożony w terminie 7 dni od podjęcia uchwały i doręcza się wnioskodawcy.

[2. Sędzia albo osoba, której praw lub obowiązków dotyczy uchwała, wydana w indywidualnej sprawie, może odwołać się od takiej uchwały do Sądu Najwyższego, z powodu sprzeczności uchwały z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 i 6.

Zdanie drugie w ust. 2 niezgodne z Konstytucją w zakresie, w jakim dotyczy art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z pkt 2 - wyrok TK (Dz.U. z 2008 r. Nr 96, poz. 621).]

<2. Sędzia albo osoba, której praw lub obowiązków dotyczy uchwała, wydana w indywidualnej sprawie, może odwołać się od takiej uchwały do Sądu Najwyższego, z powodu sprzeczności uchwały z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 2 ust. 1 pkt 6.>

3. Termin do wniesienia odwołania od uchwały wynosi trzydzieści dni od jej doręczenia.
4. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Przewodniczącego Rady.
5. Rozpoznając sprawę Sąd Najwyższy uchwałę Rady uchyla i sprawę przekazuje Radzie do ponownego rozpatrzenia albo odwołanie oddala.
6. W zakresie nieuregulowanym do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej.

nowe brzmienie ust. 2 w art. 13 wchodzi w życie z dn. 17.04.2009 r. (Dz.U. z 2009 r. Nr 54, poz. 440)

Art. 14.

1. Rada wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rady, zwanego dalej „Biurem”.
2. Organizację i tryb działania Biura określa regulamin nadawany przez Radę.
3. Do pracowników Biura stosuje się przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 15.

1. Koszty działalności Rady i Biura są pokrywane z budżetu państwa. Rada zapewnia warunki działania rzecznikowi dyscyplinarnemu sędziów sądów powszechnych.

2. Dochody i wydatki Rady stanowią odrębną część w budżecie państwa.
3. Dysponentem części budżetowej odpowiadającej Radzie jest Przewodniczący Rady.
4. Projekt planu dochodów i wydatków uchwalony przez Radę Przewodniczący Rady przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w celu włączenia tego projektu do projektu ustawy budżetowej, na zasadach określonych w art. 121 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104).

Art. 16.

1. Członkowie Rady w związku z pełnieniem obowiązków w Radzie otrzymują:
 - 1) diety,
 - 2) zwrot kosztów według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych.
2. Rada może wyznaczyć członka Rady będącego sędzią za jego zgodą, do stałego wykonywania pracy w Radzie albo w Biurze, na czas określony. W takim przypadku, w okresie oznaczonym przez Radę sędziemu przysługują te same świadczenia jakie przysługują sędziom sądów powszechnych, delegowanym do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości.
3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość diet, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 17.

W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778, Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961 i Nr 98, poz. 1070) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 83 w ust. 2 po wyrazach „Trybunału Konstytucyjnego,” dodaje się wyrazy „Krajowej Rady Sądownictwa,”;
- 2) w art. 161 w ust. 1 po wyrazach „Trybunału Konstytucyjnego,” dodaje się wyrazy „Krajowej Rady Sądownictwa,”.

Art. 18.

Krajowa Rada Sądownictwa utworzona zgodnie z przepisami dotychczasowymi działa na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 19.

1. Do dnia 31 grudnia 2006 r. w budżecie państwa nie tworzy się części budżetowej Krajowej Rady Sądownictwa, a działalność Rady finansowana jest z budżetu państwa z części budżetowej Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W okresie, o którym mowa w ust. 1, obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną działalności Rady zapewnia Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 20.

Traci moc ustawa z dnia 20 grudnia 1989 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 73, poz. 435, z 1990 r. Nr 53, poz. 306, z 1993 r. Nr 47, poz. 213, z 1996 r. Nr 72, poz. 347, z 1997 r. Nr 117, poz. 753 i Nr 124, poz. 782 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 607), z wyjątkiem art. 10a i 11, które zachowują moc do dnia 31 grudnia 2003 r.

Art. 21.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2001 r., z tym że:

- 1) przepisy art. 2 ust. 1 pkt 8, art. 15 oraz art. 17, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r. i mają zastosowanie do budżetu państwa, poczynając od budżetu na rok 2007,
- 2) przepisy art. 14 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.